

Як правильно заплатити податки на інвестиційний дохід, отриманий в Україні та за кордоном

SAYENKO KHARENKO
NEWLAW FIRM

Світлана Мусієнко

партнер, керівник податкової практики

Олександр Буряк

керівник напрямку податкового комплаєнсу

та персонального оподаткування

Податки та збори

- Податок на доходи фізичних осіб

18%

- Військовий збір

1.5%

Платники

Фізична особа - резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи

Фізична особа - нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні

Податковий агент

Визначення інвестиційного прибутку

Інвестиційний прибуток для цілей розділу IV ПКУ - дохід у вигляді позитивної різниці між доходом, отриманим платником податку від проведення операцій з цінними паперами з урахуванням курсової різниці, деривативами та корпоративними правами, випущеними в інших, ніж цінні папери, формах, та витратами на придбання таких інвестиційних активів (пп 14.1.81-1 ПКУ)

Інвестиційний актив

Емітент

Пакет цінних паперів

Деривативи

Корпоративні права,
виражені в інших, ніж цінні
папери, формах

Цінний папір

Фондовий та товарний
дериватив

Ідентичний цінний папір чи
дериватив

Цінні папери чи деривативи, випущені за тотожними умовами емісії, виплати доходу, викупу чи погашення

Розрахунок інвестиційного прибутку (1/3)

$$\text{Фінансовий результат} = \text{Доходи} - \text{Витрати}$$

Фінансовий результат >0 - Інвестиційний прибуток

Фінансовий результат <0 - Інвестиційний збиток

Загальний фінансовий результат операцій з інвестиційними активами визначається як сума інвестиційних прибутків, отриманих платником податку протягом звітного (податкового) року, зменшена на суму інвестиційних збитків, понесених платником податку протягом такого року.

Розрахунок інвестиційного прибутку (2/3)

Перебувають в обігу на фондовій біржі	Не перебувають в обігу на фондовій біржі
Фінансовий результат	Фінансовий результат

До складу загального річного оподаткованого доходу платника податку включається позитивне значення загального фінансового результату операцій з інвестиційними активами

Від'ємне значення переноситься у зменшення загального фінансового результату операцій з інвестиційними активами наступних років до його повного погашення

Розрахунок інвестиційного прибутку (3/3)

Деякі особливості врахування інвестиційного збитку:

- 30 календарних днів до / після продажу інвестиційного активу
- Продаж з обумовленим правом викупу в наступному році чи придбання опціону на такий викуп
- Придбання інвестиційного активу (ідентичного активу) в наступному році
- Продаж пов'язаним особам
- Подарунок, передача у спадщину

Виключення

- Придбання / продаж ЦП на фондовій біржі
- Придбання / продаж пакету акцій розміром > 25% статутного капіталу емітента
- Викупу акцій емітентом, у тому числі на вимогу власника акцій
- Придбання емісійних цінних паперів у процесі їх приватного розміщення
- Придбання або продажу цінних паперів, які відповідно до вимог законодавства не можуть перебувати в обігу на фондовій біржі.

Виключення

ПДФО

та

ВЗ

Дохід, отриманий платником податку протягом звітного податкового року від продажу інвестиційних активів, якщо сума такого доходу не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень (2019 р – 2690 грн)

ПДФО

Інвестиційний прибуток від операцій з борговими зобов'язаннями Національного банку України та з державними цінними паперами, емітованими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, з урахуванням курсових різниць (Облігації внутрішньої державної позики)

До розрахунку загального фінансового результату операцій з зазначеними інвестиційними активами не включається сума доходів та витрат на придбання таких активів.

Операції з інвестиційними активами

Продаж інвестиційного активу

- Продаж
- Обмін інвестиційного активу на інший інвестиційний актив
- Зворотний викуп або погашення інвестиційного активу його емітентом, який належав платнику податку
- Повернення платнику податку коштів або майна (майнових прав), попередньо внесених ним до статутного капіталу емітента корпоративних прав, у разі виходу такого платника податку з числа засновників (учасників) такого емітента чи ліквідації такого емітента.

Придбання інвестиційного активу

- Придбання
- Операції з внесення платником податку коштів або майна до статутного капіталу юридичної особи - резидента в обмін на емітовані ним корпоративні права
- Дарування *
- Спадщина *

* Інвестиційний актив, подарований платнику податку чи успадкований платником податку, вважається придбаним за вартістю, що дорівнює сумі державного мита та податку з доходів фізичних осіб, сплачених у зв'язку з таким даруванням чи успадкуванням.

Документальне підтвердження витрат

Платники податку зобов'язані отримувати та зберігати протягом строку давності, встановленого ПКУ, документи первинного обліку, в тому числі на підставі яких визначаються витрати при розрахунку інвестиційного прибутку.

Первинний документ — це документ, який містить відомості про господарську операцію. Повинен мати обов'язкові реквізити згідно законодавства

У якості підтвердження фактично понесених витрат на придбання права власності на частку у статутному капіталі товариства має бути документ, що підтверджує фактично сплачені кошти на придбання інвестиційного активу

Документальним підтвердженням (первинним документом) доходів та витрат за операціями з інвестиційними активами, укладеними в електронній формі на фондовій біржі для клієнтів - учасників фондової біржі, визнається звіт торговця цінними паперами (брокера), який формується на базі біржового звіту та договору на брокерське обслуговування

Дохід від продажу іноземних інвестиційних активів

Об'єкт оподаткування резидента:

- загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід;
- доходи з джерелом їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання);
- іноземні доходи - доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.

Дохід з джерелом за межами України

- будь-який дохід, отриманий резидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності за межами митної території України, включаючи дохід від відчуження інвестиційних активів, у тому числі корпоративних прав, цінних паперів тощо

Оподаткування іноземних доходів

- У разі якщо джерело виплат будь-яких оподатковуваних доходів є іноземним, сума такого доходу включається до загального річного оподаткованого доходу платника податку – отримувача

Позиція податкових органів

**Фінансовий
результат**

=

Доходи

-

Витрати

Оподаткування іноземних доходів

Конвенція про усунення подвійного оподаткування між Україною та країною – джерелом походження доходу може встановлювати

Місце сплати
податків

Можливість зменшити суму річного податкового зобов'язання на суму податків, сплачених за кордоном *

* Для отримання права на зарахування податків та зборів, сплачених за межами України, платник зобов'язаний отримати від державного органу країни, де отримується такий дохід (прибуток), уповноваженого справляти такий податок, довідку про суму сплаченого податку та збору, а також про базу та/або об'єкт оподаткування. Зазначена довідка підлягає легалізації у відповідній країні, відповідній закордонній дипломатичній установі України, якщо інше не передбачено чинними міжнародними договорами України.

Курсові різниці / Дохід у вигляді валютних цінностей

Курсова різниця для цілей розділу IV ПКУ - позитивна різниця між офіційним обмінним курсом іноземної валюти до гривні, установленим Національним банком України на день придбання та на день продажу (погашення, іншого відчуження) цінного паперу, у разі якщо такий цінний папір номінований в іноземній валюті (пп 14.1.96-1 ПКУ)

Приклад

Варіант 1:

Операція 1 – купівля 100 шт. ЦБ по 100 USD при курсі 24,50 грн.

Операція 2 – продаж 100 шт. ЦБ по 100 USD при курсі 25,00 грн.

Інвестиційний прибуток = 5000 грн. $(100 \text{ шт.} * 100 \text{ USD} * 25,00) - (100 \text{ шт.} * 100 \text{ USD} * 24,50)$

Варіант 2:

Операція 3 – купівля 100 шт. ЦБ по 100 USD при курсі 25,00 грн.

Операція 4 – продаж 100 шт. ЦБ по 100 USD при курсі 24,50 грн.

Інвестиційний збиток = - 5000 грн. $(10 \text{ шт.} * 100 \text{ USD} * 24,50) - (100 \text{ шт.} * 100 \text{ USD} * 25,00)$

Фінансовий результат, який враховується для розрахунку = 0 грн.

Під час нарахування (отримання) доходів, отриманих у **вигляді валютних цінностей** або інших активів (вартість яких виражена в іноземній валюті або міжнародних розрахункових одиницях), такі доходи перераховуються у гривні за валютним курсом Національного банку України, що діє на момент нарахування (отримання) таких доходів.

Продаж українського інвестиційного активу нерезиденту

Об'єкт оподаткування резидента:

- загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід;
- доходи з джерелом їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання);
- іноземні доходи - доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.

Дохід з джерелом походження з України

- **будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами**, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності на території України, її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні, у тому числі, але не виключно доходи у вигляді: доходів від відчуження корпоративних прав, цінних паперів, **у тому числі акцій українських емітентів**.

Позиція податкових органів

Фінансовий
результат

=

Доходи

-

~~Витрати~~

Декларування та сплата

Платник податку, що отримав інвестиційний прибуток та (чи) іноземний дохід, **зобов'язаний** подати річну податкову декларацію

Строк подачі *

до 1 травня

Строк сплати задекларованого
зобов'язання

до 1 серпня

* У разі відсутності в платника податку підтверджуючих документів щодо суми отриманого ним доходу з іноземних джерел та суми сплаченого ним податку в іноземній юрисдикції, такий платник зобов'язаний подати до контролюючого органу за своєю податковою адресою заяву про перенесення строку подання податкової декларації до 31 грудня року, наступного за звітним. У разі неподання в установлений строк податкової декларації платник податків несе відповідальність, встановлену цим Кодексом та іншими законами.

Відповідальність

	Неподання (несвоєчасне подання) декларації	Несвоєчасна сплата	Заниження податкового зобов'язання
Фінансова	170 грн – 1 020 грн	10% - <= 30 календарних днів / 20% - > 30 календарних днів + пеня	25% - 50% + пеня
Адміністративна	51 грн – 136 грн	-	51 грн – 136 грн
Кримінальна (за умисне ухилення від сплати податків)	-	-	51000 грн – 425000 грн Конфіскація майна*

* За вчинення злочину, за який передбачене основне покарання у виді штрафу понад 3000 нмдг (2019 – 51000 грн), розмір штрафу, що призначається судом, не може бути меншим за розмір майнової шкоди, завданої злочином, або отриманого внаслідок вчинення злочину доходу, незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу

У разі несплати штрафу в розмірі понад 3000, призначеного як основне покарання, та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді позбавлення волі із розрахунку один день позбавлення волі за вісім неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у таких межах: від 5 до 10 років позбавлення волі - у випадку призначення штрафу за вчинення тяжкого злочину

Пороги для притягнення до кримінальної відповідальності: *Значний розмір (3000 нмдг – 2 881 500 грн); Великий розмір (5000 нмдг – 4 802 500 грн); Особливо великий розмір (7000 нмдг – 6 723 500 грн.)*

Світлана Мусієнко

Партнер

smu@sk.ua | +380 44 499 6000

Олександр Буряк

Керівник напрямку податкового комплаєнсу
та персонального оподаткування

alb@sk.ua | +380 44 499 6000

10 Muzeyny Provulok
Kyiv 01001, Ukraine

tel. +38 044 499 00 00

email: info@sk.ua

sk.ua

Information contained in this presentation is for general information purposes only, does not constitute legal or other professional advice, and should not be relied upon as a substitute for specific professional advice tailored to particular circumstances.